

C29 – OND3

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2006-2007

9 november 2006

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING, WETENSCHAP EN INNOVATIE

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de voorstellen van de Unie van Zelfstandige Ondernemers (Unizo) tot structurele samenwerking met het onderwijs	1
Vraag om uitleg van mevrouw Stern Demeulenaere tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over tijdelijke aanstellingen voor korte periodes in het basisonderwijs	3
Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over CAO VIII en over de verloning van directies van scholen met minder dan 180 leerlingen	4

Voorzitter: mevrouw Monica Van Kerrebroeck

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de voorstellen van de Unie van Zelfstandige Ondernemers (Unizo) tot structurele samenwerking met het onderwijs

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik heb deze vraag al enige tijd geleden gesteld. Door omstandigheden kon ik niet vroeger in deze commissie aanwezig zijn, waardoor de vraag uitgesteld is. Ik heb niet de gelegenheid gehad om uw beleidsbrief die intussen rondgedeeld is, te lezen. Misschien stel ik een vraag waarop u in uw beleidsbrief een antwoord geeft. Daarom wil ik me al bij voorbaat verontschuldigen.

Naar aanleiding van het nieuwe schooljaar heeft de Unie van Zelfstandige Ondernemers een analyse gemaakt van de relatie tussen het onderwijs en de bedrijfswereeld. Uit deze analyse blijkt dat er in Vlaanderen een zeer grote kloof is tussen de school en de bedrijfsrealiteit. Ook met de ondernemingszin van onze jongeren is het zeer droevig gesteld.

Samenwerking tussen het onderwijs en de bedrijfswereeld is dan ook de boodschap om het onderwijs beter af te stemmen op de arbeidsmarkt. Op dit moment is die samenwerking niet goed.

Unizo erkent dat de onderwijswereld deze problemen niet alleen kan aanpakken en ze formuleert een aantal constructieve voorstellen onder de slogan 'Scholen voor werk, werk voor scholen'. Scholen moeten meer ondernemend gaan onderwijzen, wordt gesteld, terwijl bedrijven meer onderwijzend zouden moeten ondernemen.

Een voorstel is dat vanuit de ondernemerswereld de scholen, de directies en het onderwijzend personeel, sterker worden ondersteund door een realistische samenwerking waarbij het de bedoeling is kwalitatieve bedrijfsstages aan te bieden en zelfs structureel op te nemen in elke opleiding. Ook worden meer didactische bedrijfsbezoeken voorgesteld, meer stages in bedrijven door leerlingen, ondernemers in klassen en vice versa, een verplichte financieel ondersteunde stage voor leerkrachten van technische en praktische vakken. Dit zijn allemaal voorstellen om de kloof tussen onderwijs en bedrijfswereeld te verkleinen.

Samenwerking heeft vele voordelen, in de eerste plaats

voor de leerlingen. Leerlingen uit onderwijsvormen waar theorie en praktijk goed worden gecombineerd, vinden veel gemakkelijker werk dan hun collega's uit onderwijsvormen waar dit niet wordt aangeboden. Unizo pleit dan ook voor een samenwerkingsconvenant tussen de onderwijswereld en de bedrijfswereeld.

Wat is uw standpunt ter zake? Op welke wijze kunnen deze voorstellen worden opgenomen in uw onderwijsbeleid? Bent u bereid zo'n samenwerkingsconvenant af te sluiten of minstens de mogelijkheid ervan te onderzoeken?

Is er al overleg geweest met Unizo? Zo ja, wat zijn de resultaten? Werden er naast Unizo nog organisaties uit de onderwijswereld betrokken?

Er is een duidelijk voorstel om leerkrachten van technische en praktische vakken te verplichten vijfjaarlijkse stages te volgen, die dan ook financieel zouden worden ondersteund. Wat is hierover uw standpunt?

Bent u bereid een structurele samenwerking voor toegepast onderzoek te ondersteunen tussen de KMO's en de hogescholen? Ook hiervoor wordt een pleidooi gehouden.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens: Deze thematiek kwam ook in de vorige legislatuur al aan bod. Ik denk aan de publicaties 'Accent op talent' en de rapporten die hierover zijn verschenen. Daaruit blijkt dat er al heel wat goede praktijkvoorbeelden zijn van de versterking van de band tussen onderwijs en bedrijfswereeld.

Ik wijs er wel op dat het, uit een welbegrepen eigenbelang, vaak gaat om de band tussen het technisch en beroepsonderwijs en de bedrijfswereeld, en dat de band met het algemeen secundair onderwijs minder uitgesproken is. Dat is een bijzondere uitdaging: hoe breng je in een school de cultuur van ondernemen aan? Dat kan volgens mij vooral door er ruimte voor te maken en door de attitudes te bevorderen die de ondernemingszin kunnen stimuleren. Met andere woorden, dat kan in een school waar initiatief bemoedigd wordt, waar ruimte is om het eigen speelterrein af te bakenen. Dat betekent dat er niet te veel rigide eindtermen mogen zijn, maar eerder algemene termen waarbinnen een school zijn eigen ruimte kan uittekenen.

In welke mate neemt de minister die aanbevelingen in overweging?

Vanuit verschillende hoeken wordt er aandacht gevraagd voor de problematiek: door de Bouwunie, Unizo

en Voka. Vele sectoren nemen ook initiatieven. Minister Moerman heeft een oproep gedaan in verband met brugprojecten 'economie en onderwijs'. Uw kabinet heeft 'Spelenderwijs leren ondernemen' gelanceerd. Hoe gaat u in die veelheid van initiatieven samenhang creëren? Hoe zult u een samenhangende strategie ontwikkelen voor die vraag uit het bedrijfsleven, maar ook uit het onderwijs zodat dit zijn 'schoolsheid' achter zich kan laten?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, collega's, ik vind de nota van Unizo de moeite waard. Ze gaat erg breed en omvat een reeks van voorstellen en mogelijkheden tot samenwerking. Het is wat vroeg om meteen al aan te geven of en hoe de voorstellen kunnen worden ingepast in mijn onderwijsbeleid. We zijn nog maar net met Unizo aan het praten over hun voorstellen.

Voor sommige voorstellen hadden we al initiatieven genomen, bijvoorbeeld voor het stimuleren van ondernemingszin en ondernemerschap. Om de aansluiting tussen de onderwijswereld en de bedrijfswereld te verbeteren en ondernemerschap te bevorderen, richtte ik op 20 juli 2006 de Draaischijf Ondernemersvorming op om het vormingsaanbod van ondernemers en toekomstige ondernemers ruimer en overzichtelijker te maken. De trekker van deze Draaischijf is Syntra Vlaanderen. Zij kreeg als opdracht een online kenniscentrum op te richten om de versnippering van aanbod tegen te gaan en lacunes op te sporen, en het nemen van specifieke initiatieven om kansengroepen warm te maken voor ondernemerschap.

Samen met de betrokken partners zal Syntra Vlaanderen ook vorm geven aan het actieplan 'Ondernemend Onderwijs'. In het actieplan is een infomarkt in november 2006 en een ondernemersklassenweek in februari 2007 opgenomen, die samenwerkingsverbanden tussen scholen en bedrijven wil stimuleren. Zowel scholen als bedrijven worden uitgenodigd hierin te participeren. Dat zijn voorbeelden van initiatieven om de informatie wat te ordenen en iedereen de kans te geven zijn projecten bekend te maken.

We hebben dus een groot aantal initiatieven die allemaal te maken hebben met arbeid en onderwijs. In de loop van dit politieke jaar zullen die meer gestroomlijnd worden want ik heb aan de sociale partners voorgesteld om een competentie-agenda af te spreken. Ik ga ook de onderwijswereld en met name de Vlaamse Onderwijsraad nauw betrekken. De volgende maanden zullen we adviesvragen stellen aan de VLOR onder meer over werkplekleren en over andere aspecten die te maken hebben met die competentie-agenda. Daardoor zullen we een beter overzicht krijgen en kunnen we een goede ordening maken.

De voorstellen die Unizo hier bovenop doet, zijn uiteraard meegenomen. Ik verwijs naar het openstellen van de infosessies voor de Unizo-startersservice voor leraren. Op dezelfde wijze kunnen voor andere voorstellen gelijkaardige initiatieven ontwikkeld worden. Maar ik wens over de manier waarop onderwijs en arbeidsmarkt op elkaar betrokken moeten worden, uit te gaan van een zo geïntegreerd mogelijk concept. Ik verwees al naar de competentie-agenda die de initiatieven en voorstellen moet integreren.

Op maandag 9 oktober 2006 vond er een eerste overleg met Unizo plaats naar aanleiding van haar voorstellen. Er is nog geen beslissing genomen over de vorm – een overeenkomst of een convenant – waarin we de samenwerking met Unizo zullen concretiseren. Wel hebben mijn medewerkers de nota met de mensen van Unizo doorgenomen en een aantal items opgesomd – zonder verplichting – waarrond het de moeite waard lijkt om afspraken te maken.

Ik geef een overzicht, zoals gezegd nog zonder resultaatverbintenis mijnerzijds. Het is trouwens noodzakelijk dat ook andere betrokken actoren de doelen actief mee onderschrijven. De gesprekken verkeren dus nog maar in een eerste stadium.

Het gaat onder meer om de nood aan netwerken tussen scholen en KMO's: Unizo stelt voor dat te laten gebeuren aan de hand van stagebemiddelaars, die allerlei samenwerkingsinitiatieven zouden aanbieden en mee organiseren.

Verder wil men de aandacht voor techniek en technologie van in het basisonderwijs stimuleren, evenals de ondernemingszin – dit is het leren initiatief nemen, zich organiseren, zichzelf sturen en zijn leven in eigen handen nemen. Unizo stelt voor om te werken met zogenaamde leerondernemingen als een unieke manier om kennis te maken met zelfstandig ondernemen, om de mogelijkheid om bepaalde studierichtingen op alternatieve wijze te organiseren. Unizo dringt aan op lerarenstages, waar ik heel sterk voor pleit. Via een tijdelijk project maakten we de vervanging van het stagedoende personeelslid mogelijk maar dit heeft tot vandaag te weinig effect gesorteerd.

Er is het begeleiden van ondernemers als stage mentoren. Ook dit is een punt waar ik erg veel waarde aan hecht. Met degelijke pedagogische begeleiding is stage zoveel nuttiger. Dat Unizo hieraan wil meewerken, is zonder meer positief.

Het gaat ook over het belang van een geïnformeerde studiekeuze, zowel in het secundair als in het hoger onderwijs. In het secundair onderwijs spelen de ouders een belangrijke rol in deze studiekeuze, en ik wil dan ook zowel de leerling als de ouders meer informatie

bezorgen over verschillende beroepen. Ook in het hoger onderwijs moet er aandacht gaan naar de studiekeuze, vooral dan voor de studierichtingen wiskunde, wetenschappen en technologie.

Ook de evolutie naar een statuut voor wie leren en werken afwisselt, moet bekeken worden.

Dat was dus een overzicht van mogelijke initiatieven die ook in de nota van Unizo staan.

Er is een duidelijk voorstel om leerkrachten van technische en praktische vakken te verplichten vijfjaarlijkse stages te volgen die financieel worden ondersteund. Ik sta zoals hierboven gezegd duidelijk achter het idee om bedrijfsstages voor leerkrachten te organiseren. Hierover loopt er momenteel een proefproject in de scholengemeenschappen van het secundair onderwijs. Dit moet uitwijzen of vervangingen haalbaar zijn en hoe bedrijfsstages gestimuleerd kunnen worden voor leerkrachten, voor technische adviseurs en coördinatoren die op bedrijfsstage gaan. Deze proeftuin wordt geëvalueerd in 2008.

U vraagt of ik een structurele samenwerking tussen de KMO's en de hogescholen voor toegepast onderzoek zal ondersteunen. Met deze vraag wekt u de indruk dat die samenwerking er nu niet zou zijn. Dat is uiteraard niet zo. Het toegepast onderzoek en de nauwe banden met meer lokaal ingebedde bedrijven – het voor Vlaanderen typische KMO-weefsel – zijn troeven waar de hogescholen net prat op gaan. Het zijn activiteiten waarin zij terecht een duidelijke complementariteit zien ten aanzien van de onderzoeksactiviteiten die de universiteiten ontwikkelen. Er zijn zelfs speciale financieringskanalen die als het ware op het lijf geschreven zijn van een dergelijke samenwerking, bijvoorbeeld de middelen voor Projectmatig Wetenschappelijk Onderzoek, waarmee de hogescholen ook vanuit de professioneel gerichte opleidingen toegepast onderzoek kunnen opzetten.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Ik dank u, mijnheer de minister, voor uw uitgebreid antwoord. Ik stel vast dat u de verschillende voorstellen van Unizo positief bekijkt en dat u al gesprekken gestart hebt en voorstellen onderzocht. Ik heb begrepen dat we er in de loop van dit politieke jaar meer over zullen horen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Stern Demeulenaere tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over tijdelijke aanstellingen voor korte periodes in het basisonderwijs

De voorzitter: Mevrouw Demeulenaere heeft het woord.

Mevrouw Stern Demeulenaere: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, onlangs werd mijn aandacht gevraagd voor een probleem dat ik tot nog toe niet kende.

Tijdens de zomervakantie is een administratief medewerkster van een gemeentelijke basisschool overleden. Het gemeentebestuur wou iemand tijdelijk aanstellen om de administratieve drukte in het begin van het schooljaar op te vangen. Zo kon ze deze vacature bekendmaken en kandidaten laten solliciteren. In afwachting van een definitieve aanstelling van een kandidaat die voor het nog in te richten examen geslaagd is, zouden de twee betrokken scholen tijdelijk een administratieve hulp hebben.

Een tijdelijke aanstelling voor een korte periode zou het decreet Rechtspositie niet toestaan. Het antwoord van het Onderwijssecretariaat van de Steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap was dat: "aangezien er ingevolge het overlijden van de titularis een definitieve vacature is ontstaan, de tijdelijke aanstelling van een vervanger zou ingaan op 1 september 2006 en dat deze zal gebeuren voor het hele schooljaar". Voor een administratief medewerker eindigt het schooljaar op 31 augustus. Hiervoor baseert het OVSG zich op artikel 21 van het decreet Rechtspositie van 27 maart 1991 waar opgesomd wordt wanneer de tijdelijke aanstelling in een wervingsambt automatisch en zonder vooropzeg eindigt. Artikel 21 paragraaf 1, punt f, stelt: "uiterlijk op het einde van het schooljaar". Dat zou dus 30 juni 2007 geweest zijn.

Het gevolg hiervan is dat de betrokken scholen een probleem hebben, omdat ze in afwachting van de procedure voor het aanwerven van een nieuwe geschikte kandidaat, niemand tijdelijk kunnen aannemen en dus geen administratieve hulp hebben.

Mijnheer de minister, bent u zich bewust van dit probleem? Wat gaat u doen om ervoor te zorgen dat zulke problemen zich niet meer kunnen voordoen?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Het onderwijs wordt in Vlaanderen niet georganiseerd door de minister van Onderwijs, noch door het departement Onder-

wijs en Vorming. Het zijn de honderden lokale schoolbesturen en inrichtende machten die het bevoegd gezag uitmaken en optreden als werkgever. Tot de essentie van het werkgeverschap behoort het uitbrengen van een vacature, het tijdelijk aanstellen, het benoemen, bevorderen en ontslaan van personeelsleden. Wel moeten de schoolbesturen, als ze de door hen aangestelde personeelsleden door de Vlaamse overheid willen laten financieren, dan wel subsidiëren, een aantal minimale voorwaarden naleven. Die voorwaarden werden na onderhandelingen met de onderwijsnetten en de -vakbonden door de overheid vastgelegd in een regelgeving. In het bijzonder moet hierbij verwezen worden naar de statutaire regels, vastgelegd in de decreten Rechtspositie van 27 maart 1991, en de regelgeving betreffende reffectatie en wedertewerkstelling van wegens ontstentenis van betrekking ter beschikking gestelde vastbenoemde personeelsleden.

Het decreet Rechtspositie van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van het gesubsidieerde onderwijs, geeft wel een definitie van het begrip vacature, maar legt geen verplichtingen op met betrekking tot de omvang of de duur van de aangeboden vacatures, behalve de verplichting dat ze minstens een periode van 10 werkdagen moeten omvatten. Ook al heeft een schoolbestuur in overeenstemming met de omkaderingsnormenstelsels recht op door de overheid gefinancierde of gesubsidieerde betrekkingen voor de looptijd van een heel schooljaar, dan nog is dit bestuur niet verplicht al deze betrekkingen volledig op te richten, noch voor de hele duur van het schooljaar. Het schoolbestuur kan derhalve, in zijn hoedanigheid van werkgever, het volume en de duur van de aangeboden vacature zelfstandig bepalen. Hierbij kan worden geopteerd voor een vacature van bepaalde duur, dan wel van onbepaalde duur.

Wanneer tijdens de zomervakantie een betrekking van administratief medewerker in het basisonderwijs vacant wordt, kan het schoolbestuur tijdens de zomervakantie iemand tijdelijk aanstellen, mede gelet op de vakantie- en prestatieregeling van deze personeelscategorie, die in prestaties tijdens de zomervakantie voorziet. De tijdelijke aanstelling kan dan ook ingaan vóór 1 september van het na de zomervakantie beginnende schooljaar. Mevrouw Demeulenaere, ik ben het dus niet met u eens dat de betrokken scholen in de problemen zouden zitten. De schoolbesturen kunnen immers een vacature voor een duidelijk bepaalde periode uitbrengen en een administratief medewerker voor deze periode tijdelijk aanwerven in afwachting van de procedure voor de definitieve aanwerving van een geschikte kandidaat voor een aanstelling van onbepaalde duur. Aangezien het probleem door een gepaste beslissing van het schoolbestuur als werkgever oplosbaar is, dient mijns inziens de regelgeving in dit opzicht niet te worden aangepast.

De verantwoordelijkheid om een vacature, van bepaalde

dan wel onbepaalde duur, uit te schrijven, ligt bij het schoolbestuur als werkgever. Bij een vacature voor bepaalde duur, moet omwille van de rechtszekerheid deze periode, zeker wat de einddatum betreft, ondubbelzinnig bepaald worden.

Uiteraard heeft een en ander consequenties. Wordt in het geval van een vacante betrekking een vacature van onbepaalde duur uitgeschreven, of een vacature van bepaalde duur die over de schooljaren heen doorloopt, dan eindigt inderdaad in overeenstemming met het Rechtspositiedecreet gesubsidieerd onderwijs, artikel 21, §1, punt f, een tijdelijke aanstelling uiterlijk op het einde van het schooljaar, tenzij men een daartoe gerechtigd personeelslid tijdelijk aanstelt voor doorlopende duur, een TADD.

In dat laatste geval geldt het principe dat een TADD-personeelslid aangesteld blijft in de betrekking, zo lang die betrekking bestaat, dat wel het schoolbestuur verplicht wordt een ter beschikking gesteld vastbenoemd personeelslid te reffecteren, dan wel weder te werk te stellen. Uiteraard moeten ook bij een vacature van bepaalde duur de statutaire regels betreffende de tijdelijke aanstelling van personeelsleden, dan wel de aanstelling van TADD-gerechtigden nageleefd worden. Ik denk dan bijvoorbeeld aan de voorrang voor reffectaties en wedertewerkstellingen. Een openbaar bestuur, zoals een gemeentebestuur is er daarenboven toe gehouden de regels van openbaarheid van bestuur en de nadrukkelijke motivering van bestuurshandelingen na te leven.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijk tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over CAO VIII en over de verloning van directies van scholen met minder dan 180 leerlingen

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, eind augustus rondde u de CAO VIII af, waarin naar onze mening zeer veel positieve elementen zitten. Zo wordt het ook in het onderwijsveld door velen gepercipieerd en geëvalueerd.

Ik beperk me tot een probleem dat blijkbaar niet is opgelost. Ik speel open kaart: ik stel deze vraag omdat een aantal mensen me hierover hebben aangesproken. Het gaat over de loonsverhoging van de directies basisonderwijs. Wij hebben niet alleen met deze mensen

gesproken naar aanleiding van de CAO VIII, het probleem is al langer gekend. Ik verwijs onder meer naar de loonstudie die jaren geleden werd uitgevoerd door de Hay Group waaruit blijkt dat er een probleem was.

Het baart me zorgen dat wordt afgestapt van een lineaire verloning bij de directies van het basisonderwijs, die op vele domeinen van het onderwijsveld nog steeds van kracht is. Waar de eerste mededeling zei dat er een gemiddelde loonsverhoging komt voor de directies basisonderwijs van 7 percent, blijkt bij nader toezien dat het enkel en alleen gaat over directies van grotere scholen. Er wordt een strikte scheiding gemaakt tussen scholen met minder dan 180 leerlingen, scholen van 181 tot 350 leerlingen en scholen met meer dan 350 leerlingen. Welke argumentatie wordt aangevoerd voor deze verdeling?

Los van de taak die een directeur heeft, of dat nu in een grote of een kleine school is, zijn er nog elementen van gelijkheid. De onderwijsdecreetgeving is er zowel voor de grote als de kleine scholen. Zowel de directeur van de grote als die van de kleine school heeft eenzelfde verantwoordelijkheid te dragen. Er bestaat wel een differentiatie in de administratieve en andere ondersteuning naargelang de schoolgrootte.

Bij de opdeling in drie categorieën is er geen rekening gehouden met de schoolkenmerken. Je kunt een school hebben met één vestigingsplaats, en je kunt een school hebben die minder leerlingen heeft maar verschillende vestigingsplaatsen, waardoor de taakbelasting van de directie van een andere orde is. Ik denk dat het zeer moeilijk is om een gedifferentieerde verloning te verdedigen.

In het recente verleden was er een loonsverhoging voor kleuterleidsters en leerkrachten lager onderwijs, waarbij de lonen werden afgestemd op het barema voor regenten. Dat is eenvormig en lineair gebeurd, zonder onderscheid. Ook in middenscholen is de verloning van directies voor iedereen hetzelfde, zowel in een kleine als in een grote middenschool. Vervolgens is er de studie van de Hay Group, waaruit blijkt dat er voor directeurs van kleine scholen helemaal geen tegemoetkoming is.

Bijna al onze basisscholen maken deel uit van een scholengemeenschap waarin de directies geacht worden met elkaar samen te werken, terwijl ze een verschillende verloning zouden krijgen. Het principe 'gelijke onder de gelijken' is dan niet echt van toepassing.

Mijnheer de minister, wat is de motivatie om niet te voorzien in een lineaire loonsverhoging? Ik neem aan dat u daar gegronde redenen voor hebt. Welke engagementen kunnen wel tegemoetkomen aan de vraag naar ondersteuning van de taak van een directeur van een basisschool?

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil niet verder uitweiden over wat de heer Van Dijck heeft gezegd. We hebben reeds eerder onze bezorgdheid over dit punt geuit. Mijnheer de minister, we vrezen dat een aantal kandidaat-directeurs zich in eerste instantie in de grote scholen zullen aanbieden als kandidaat en pas in laatste instantie in de kleinere scholen. In welke mate zal de verloning een effect hebben op de wijze waarop de kleinere scholen zullen worden bestuurd?

De voorzitter: De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock: Mevrouw de voorzitter, ik sluit me aan bij wat de heer Van Dijck en mevrouw Helsen zeggen. Het is moeilijk om de werkdruk, de inzet en de verantwoordelijkheid te meten in de onderscheiden situaties. Ik vrees, samen met mevrouw Helsen, dat het nefaste gevolgen zou kunnen hebben voor de kandidatuurstelling voor directies in de groep scholen van minder dan 180 leerlingen. Mijnheer de minister, wat is uw mening daarover?

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens: Ik zal de bezwaren vanwege de directies niet herhalen. Ze hebben al de kans gehad om dat met u te bespreken, mijnheer de minister. Daarom-trent is een aantal weken geleden een gesprek geweest waarin er geen vergelijk werd gevonden.

Ik probeer de situatie in te schatten. Ik neem aan dat er onder meer budgettaire overwegingen een rol spelen. Als men het bekijkt op korte termijn, kan men zeggen: vier uur minder les geven is duurder dan de loonsverhoging. Waarom kiezen we niet voor een goedkopere oplossing? Omdat het maar een schijnbaar goedkopere oplossing is. Men moet de 'full cost' bekijken. Ik denk daarbij aan het meesleepeffect van directeurs die in het TBS-systeem zitten, of aan de invloed op de pensioenen. Is die berekening gebeurd? Hebt u een idee van de totale kostprijs op termijn bekeken, wanneer u de directeurs van scholen met minder dan 180 leerlingen op hetzelfde niveau zou honoreren als de andere scholen?

Er is ook het probleem van het vinden van directeurs, wat zo al niet evident is. Door de loonsverhoging is dat wel verbeterd. Het gaat over een substantiële verhoging, maar gegeven de grote achterstand die er bestond, mogen we dat niet overdrijven. Bestaat niet het gevaar dat we geen directeurs meer zullen vinden voor de hele kleine schooltjes en dat die directeurs binnen de kortste keren zullen solliciteren naar een betrekking in een grotere school? Het zal altijd een 'second choice' zijn om directeur te zijn in een kleine school, wel wetende dat kleine scholen ook vaak met verschillende

vestigingen werken. Die last kan soms groter zijn dan die van een lagere school van bijvoorbeeld het Klein Seminarie van Roeselare of een andere grote school waar het onderwijs op één plaats wordt gegeven. Driegen er geen perfide, negatieve effecten?

De voorzitter: De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen: Mevrouw de voorzitter, ik ben niet verbaasd over de vraagstelling maar wel over de uiteenzettingen. We hebben een aantal jaren geleden een fundamenteel debat gevoerd over de schaalgrootte en de mogelijkheden van een school dienaangaande, los van de autonomie van de school. We hebben mogelijkheden geboden om keuzes te maken om al dan niet toe te treden tot een groter geheel. Ik begrijp de beslissing van de minister op dit ogenblik wanneer hij zich daar niet definitief over uitsprekt en vandaag geen gelijkschakeling maakt tussen de directeurs zonder een appreciatie over de werkdruk en alles wat een directeur moet doen om alle belangen van de kleine school te verdedigen. Want een directeur of directrice van een kleine school heeft het vandaag vaak veel zwaarder dan een directeur of directrice van een grotere school. Dat is juist. De vraag is of we in de toekomst een stimulans moeten creëren om tot een grotere schaal eenheid te komen op het vlak van organisatie en management zonder dat de autonomie of de identiteit van de kleine school worden aangetast. Het gaat niet alleen over het begrip school, maar ook over het begrip vestigingsplaats.

We hebben hier allemaal ooit gezegd dat het spijtig was dat een directeur elk decreet en iedere omzendbrief van buiten moest kennen en daarbovenop allerlei administratieve taken moest vervullen. Het zou goed zijn mocht hij of zij in een groter structureel geheel kunnen functioneren, zonder het aspect school op het lokale niveau of school zo dicht mogelijk bij de woonplaats van het kind te verwaarlozen. Als ik dit discours hoor, dan begrijp ik de vraag. Ik begrijp ook het standpunt van wie stelt dat voorlopig niet op dezelfde wijze met de omgevingsfactoren rekening wordt gehouden, en dat de schaalgrootte van een school kleiner dan 180 gelijkstellen met andere niet kan omdat anders nooit de doelstelling kan worden bereikt. We moeten trachten te vermijden dat in een kleinschalige omgeving één persoon alles moet doen. De voordelen van de kleinschaligheid moeten worden benut zonder aan de identiteit van het lokale niveau te schaden. Ik ben ietwat verbaasd over beide standpunten.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Dat is waarschijnlijk het enige bestuursniveau waar men geen onderscheid maakt tussen klein en groot. Ik deel u eerst wat feitelijke gegevens mee. Intussen is al een en ander op het vlak van koopkrachtaanpassing in het Vlaamse onderwijsbe-

leid doorgevoerd. Gelukkig maar. De verdienste daarvoor komt trouwens een vorige regering toe. In uitvoering van het akkoord van sectorale sociale programmering voor de sector Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap 2001-2002, CAO VI, werden de salarisschalen van alle personeelsleden betaald door het departement Onderwijs, exclusief de universiteiten, lineair verhoogd. Deze lineaire verhoging werd uitgevoerd in twee fasen. Dat was de fameuze 3 procent.

Uit de Hay-loonstudie bleek dat de directeurs basisonderwijs beduidend onder het marktniveau betaald worden. Een eerste inhaalbeweging voor de directies basisonderwijs werd dan ook doorgevoerd met loonsverhogingen vanaf september 2002. Boven op de lineaire verhoging werden de jaarsalarissen van de directeurs afhankelijk van het leerlingenaantal met bepaalde bedragen verhoogd. Hiermee werd toen de weg naar een gedifferentieerde verloning van de directies ingeslagen, al was dat minder fors en met minder trappen dan vandaag. Men heeft tijdens de voorbije periode enerzijds belangrijke lineaire koopkrachtverhogingen georganiseerd en anderzijds op een gedifferentieerde wijze extra's voor directies geïntroduceerd.

We doen dit in feite op dezelfde wijze in CAO VIII. We hebben een belangrijke lineaire koopkrachtverhoging, al is ze niet volledig lineair, want wie meer verdient, heeft er wat meer aan, maar hetzelfde principe geldt. Het vakantiegeld wordt verhoogd tot 92 procent. Anderzijds worden afhankelijk van het leerlingenaantal de salarisschalen van directies opgetrokken. Concreet worden voor de directeurs met een leerlingenpopulatie van 350 of meer leerlingen de salarisschalen gelijkgeschakeld met salarisschaal 348 die toegekend wordt aan de directeur van de middenschool in het secundair onderwijs. Voor hen die minder dan 350 leerlingen hebben, wordt de gelijkschakeling met de salarisschaal 348 verminderd met het verschil tussen de salarisschalen 879 en 779. Voor de directies in scholen met minder dan 180 leerlingen is de situatie nog anders.

Iedereen is ervan overtuigd dat CAO VIII een reeks van maatregelen omvat die ten goede komen van het basisonderwijs, en meer specifiek van de directeurs van het basisonderwijs. Het optrekken van het vakantiegeld betekent een koopkrachtvermeerdering van minstens 3,76 procent voor alle directeurs.

Daarenboven werd voor de hierboven vermelde financiële waardering, de werkdrukvermindering en de verdere professionalisering van de directeurs in totaal in een budget van 14 miljoen euro voorzien. Dit budget gaat grotendeels, namelijk voor meer dan 11 miljoen euro, naar de directeurs van het basisonderwijs. Dat is een aanzienlijk bedrag, maar toch moesten prioriteiten worden aangebracht. Ik heb daarbij uitdrukkelijk gepleit voor een selectieve benadering. Er is heel wat

over gediscussieerd. Het uiteindelijke compromis houdt in dat een vermindering van de werkdruk de absolute voorrang kreeg voor de directeurs die nog belast zijn met een lesopdracht. Voor deze directeurs in het basis-onderwijs maar ook in het secundair onderwijs, werd – eerder dan voor een loonsverhoging – geopteerd voor een bijkomende omkadering, waardoor hun lesopdracht met 4 uur per week kan verminderen.

Directeurs die vandaag al middelen uit hun omkadering of werkingsbudget moeten gebruiken om hun lesopdracht ‘af te kopen’, kunnen op deze manier de middelen opnieuw vrijmaken en gebruiken voor beleidsondersteunende opdrachten. Ik begrijp dat de directeurs die in dat geval verkeren, teleurgesteld zijn omdat de maatregel voor hen geen concreet, individueel voordeel oplevert. De afgesproken maatregel is echter verantwoord.

Men heeft me gevraagd wat de kostprijs zou zijn mocht iedereen een lineaire verhoging krijgen. Ik heb daar nu geen berekening van voorhanden. We hebben destijds wel diverse scenario's voor loonsverhoging berekend, maar de gevolgen werden nog niet berekend als de precieze formule die nu voorligt lineair zou worden doorgetrokken naar directies in scholen met minder dan 180 leerlingen. Wat we doen door de vermindering van de lesopdracht, en dat heeft de heer Martens al gezegd, betekent op het vlak van de budgettaire inspanning meer dan wat een loonsverhoging voor deze groep had betekend. Het meesleepeffect, mocht de loonsverhoging lineair voor iedereen op TBS of op pensioen gelijk zijn, heb ik hier niet en we hebben deze formule ook niet precies berekend. Het was alleszins niet onbelangrijk.

Ik wil benadrukken wat ik al eerder heb gezegd. In de samenleving zijn heel wat voorbeelden te vinden van situaties waarin mensen verschillend worden beloond. Ik denk bijvoorbeeld aan de omvang van een gemeente waarvoor iemand verantwoordelijk is. Dat houdt geen uitspraak in over de concrete werklust of verantwoordelijkheid. Het voorbeeld van het verschil tussen een burgemeester van een kleine gemeente en een burgemeester van een grote gemeente is gekend, dat van de ministers ook. Wie minister is in de federale regering verdient meer dan wie minister is in de Vlaamse Regering. Ik heb daar nog nooit iemand over horen klagen. Dat moet ook niet. De vraag is of er een goede uitleg voor is. Het antwoord is neen. Het heeft te maken met de omvang van het aantal mensen die in een betrokken gebied door de minister moeten worden bediend. Voor de rest hoort men daar niemand over klagen.

In het onderwijs ligt dat punt gevoelig, en dat weet ik. We moesten echter een budgettaire beperking respecteren, en daarbinnen zijn prioriteiten gesteld. Ik ben het ook eens met wat de heer Van Baelen heeft gezegd. Ik zeg het nu in mijn eigen woorden. We hebben geen enkele breuk doorgevoerd in het gevoerde beleid of in

het gehanteerde discours van de voorbije jaren. Er werden debatten gehouden over de omvang van de scholen. Er werden opties genomen, ook opties waarbij differentieel werd verloond. Dit is geen breuk, er is wel een nieuw element bij gekomen, namelijk het onderscheid tussen –180 en +180, maar dat vormt evenmin een absolute breuk omdat men in het verleden ook al deze lesopdracht voor directies van kleine scholen heeft gehanteerd. Dat hield ook een duidelijk verschil in benadering in. In die zin is wat we nu doen, rekening houdend met de beperkte budgettaire middelen, ook verantwoord.

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk: Ik dank de minister voor zijn uitvoerig antwoord. Ik dacht inderdaad dat het hoofdelement de keuze was van het inzetten van de beperkte middelen. Ik wil er toch een restrictie inbouwen. Ik begrijp het discours van de heer Van Baelen wel, maar mocht het als breekijzer worden gehanteerd om naar een bepaalde schaalgrootte te gaan – en dat heb ik niet uit het antwoord van de minister begrepen – dan heb ik daar wel bemerkingen bij.

Het is niet omdat een school naar een grotere schaal van organisatie overstapt en op diverse locaties actief zou zijn, dat het management daardoor beter wordt. Ik hoed mij voor een directeur die dan weliswaar in een categorie boven 350 terecht komt, maar op drie of vier vestigingen zijn verantwoordelijkheid moet opnemen of er zijn licht over moet laten schijnen. In dat geval gaan de begeleiding en de omkadering er concreet op achteruit. Ofwel heb ik het betoog van de heer Van Baelen verkeerd begrepen.

De voorzitter: De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen: We zullen vandaag het debat daarover niet voeren, maar natuurlijk is het niet zo. Op het ogenblik dat men overstapt naar schaalgrootte, kan men net beginnen differentiëren. We voorzien daarvoor in een middenkader, de middelen vallen niet weg en zo meer. Alleen kan je dan veel duidelijker een onderscheid maken. Vandaag ziet men in heel veel lagere scholen dat er een pedagogisch directeur is en een administratief directeur, die al dan niet ICT erbij neemt. Vroeger deden drie of vier mensen hetzelfde met heel veel tijdverlies en zonder veel efficiëntie. Vandaag kunnen er wel stappen worden gezet naar meer efficiëntie. Schaalgrootte is daarin een element, zonder dat het pedagogische aspect of het aspect vestigingsplaats moeten inboeten.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens: Ik wil het debat niet onnodig rekken, maar ik wil toch een ander voorbeeld geven. Ik

zorg allicht voor wat animositeit, mijnheer Van Baelen. De wijze waarop de schaalgrootte tijdens de vorige legislatuur gestalte heeft gekregen, bemoeilijkt de schaalvergroting. Wij zijn voorstander geweest om over de netten heen de lokale betrokkenheid te garanderen. Men heeft toen een aantal drempels ingebouwd die maken dat de netten elkaar niet hebben gevonden en dat iedereen nu binnen het eigen net de schaalvergroting moet realiseren, wat voor heel wat gemeentelijke scholen een groot probleem is.

De voorzitter: De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen: De administratieve beperkingen die er op een bepaald ogenblik in het decreet Basisonderwijs waren, zijn allemaal weggenomen. Dat is zelfs door de koepel in de Guimardstraat hier toegegeven, maar het arrogante imago dat de heer Martens toen aan de zaak heeft meegegeven, heeft ervoor gezorgd dat op het terrein in de lokale scholen het onmogelijk is geworden om netoverschrijdende samenwerking in de gemeenten te creëren.

De voorzitter: Ik heb de indruk dat we hier een oude discussie voeren. Ik geef alleen de heer Van Dijck nog even het woord.

De heer Kris Van Dijck: Ik geef alleen nog een kleine bemerking mee. Ik begrijp de sympathie van de minister voor burgemeesters van kleine gemeenten. Ik heb er wel een opmerking bij. De vergelijking gaat immers niet helemaal op omdat we er toch van uitgaan dat de directie basisonderwijs – en trouwens de directies in alle scholen – een fulltime job is. Voor burgemeesters is dat tot nader order door de wetgever nog niet in die mate bepaald. Ik kijk niet naar parlementsleden. Degenen die vandaag alleen fulltime burgemeester zijn, zonder daarbuiten een parlementair of ander mandaat te vervullen of een andere job te hebben, lopen echt niet dik gezaaid.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
